

پیوند بنیادین انتقام کربلا و اقامه عدل جهانی در قیام مهدوی

حقیقت انتقام امام زمان (عج)، واژگونی و در هم شکستن همان مخروط امارت جور است که از صدر اسلام پایه گذاری شد و تا عصر ظهور به شکلی تنومند تمام جهان را در بر می گیرد و مایه پر شدن دنیا از ظلم است.

حقیقت انتقام امام زمان (عج)، واژگونی و در هم شکستن همان مخروط امارت جور است که از صدر اسلام پایه گذاری شد و تا عصر ظهور به شکلی تنومند تمام جهان را در بر می گیرد و مایه پر شدن دنیا از ظلم است.

به گزارش خبرنگار مهر، مسئله مهدویت و ظهور منجی در پایان تاریخ، از محورهای بنیادین و پرتاکید در روایات اسلامی است. با بررسی دقیق روایاتی که ابعاد مهدویت و هدف اصلی قیام امام عصر (عج) را تبیین می کنند، می توان این احادیث را به دو دسته کلی تقسیم کرد.

دسته نخست، روایاتی هستند که هدف ظهور را «پر کردن جهان از عدل و داد» معرفی می کنند. مراجع بزرگ شیعه و سنی شمار فراوانی از این دست روایات را در آثار خود ثبت کرده اند که در برخی منابع بیش از صد و سی روایت در این باره شمرده شده است.

دسته دوم، روایاتی هستند که هدف از این قیام بزرگ را «انتقام خون اباعبدالله الحسین (ع)» یا انتقام خون پیامبران و مظلومان تاریخ می دانند و آن حضرت را خون خواه مقتول کربلا معرفی می کنند؛ تا جایی که در توصیف یاران امام عصر (عج) آمده است که شعار آنان «ای خون خواهان حسین» است.

در مواجهه با این دو دسته از روایات، این پرسش اساسی مطرح می شود که هدف واقعی قیام این عصاره هستی چیست؟ آیا هدف حضرت ابتدا برقراری قسط و عدل جهانی و سپس انتقام گرفتن از دشمنان اهل بیت است، یا اینکه این حرکت عظیم تنها یک هدف را دنبال می کند؟ واقعیت این است که آن یگانه عصر در هدف خود نیز یگانه است؛ به این معنا که هدف او یک چیز بیشتر نیست و آن هم انتقام خون امام حسین (ع) است که این انتقام، خود عین برقراری قسط و عدل جهانی است. برای درک چگونگی این هم پوشانی و یگانگی، باید مقدمات و ارکان مختلف نظام عادلانه اسلامی را بررسی کرد.

برقراری قسط و عدل، هدف زمینی ارسال پیامبران و نزول کتاب های آسمانی است. در پرتو این عدالت است که کمالات انسانی به غایت خود می رسد و انسان به حقیقت عبودیت و قرب الهی دست می یابد. روشن است که برقراری قسط و عدل تنها در بعد اقتصادی یا سیاسی و اجتماعی خلاصه نمی شود، بلکه پیامبران الهی توجهی همه جانبه به عدالت داشته و عدل جامع را طلب می کردند؛ چرا که آنان هم مبعوث برای اتمام مکارم اخلاق (عدل اخلاقی) بوده اند و هم مبعوث برای قیام به قسط (عدل اقتصادی و سیاسی).

میان اعتدال اخلاقی و عدل اقتصادی و سیاسی رابطه تنگاتنگی وجود دارد. اقامه قسط و عدل اجتماعی و اقتصادی از سوی یک کارگزار ظالم و فاقد اخلاق محال است. برقراری عدل در جامعه نیازمند وجود اعتدال اخلاقی و بینشی در متولیان آن است. از سوی دیگر، در جامعه ای که زیر یوغ فرعون ها و قارون ها، عدل سیاسی و اقتصادی از بین رفته باشد، توده مردم به استثمار کشیده می شوند، از اعتدال اخلاقی دور می گردند و به عبادت غیر خدا روی می آورند. از همین رو، مبارزه با مفسدان اقتصادی و سیاسی همواره در راس برنامه های انبیا بوده است.

با این حال، در جامعه اسلامی زیربنای همه عدل ها، عدل اخلاقی است. عدل اقتصادی و سیاسی به دلیل نقشی که در تحقق عدل اخلاقی دارند، مورد توجه قرار می گیرند، زیرا عدل اخلاقی بیش از سایر ابعاد عدالت با اهداف عالی خلقت و قرب الهی سنخیت دارد. گرچه برقراری عدل اقتصادی، سیاسی و اخلاقی همگی مقدمه رسیدن به کمال هستند، اما چون قرب الهی با اعتدال اخلاقی هم سنخ تر است، عدل اخلاقی اصل به شمار می رود و ابعاد دیگر در مرتبه بعدی قرار می گیرند؛ به طوری که اگر در مقطعی از زمان، عدل اخلاقی با عدل اقتصادی یا اجتماعی معارض شود، حق نداریم عدل اخلاقی را قربانی کنیم. بنابر این، نظام عدالت اقتصادی و سیاسی باید بر اساس مبانی عدل اخلاقی تنظیم شود تا موجب کمال جامعه گردد.

ریشه یابی واقعه کربلا و انحراف از طرح الهی

تحقق این عدل جامع علاوه بر قوانین الهی و شرایع آسمانی، نیازمند یک الگوی عینی و قائم به قسط است که همان مقام

امامت است. نظام اسلامی تبلور نظام امامت عدل است، نه صرفاً امام عادل. بدین معنی که برای تحقق نظام اسلامی، تنها قرار گرفتن یک امام معصوم یا عادل در راس هرم قدرت کافی نیست، بلکه باید تمام مخروط قدرت از بالا تا پایین دارای شایستگی و تقوا باشند و عنصر عدالت در همه سطوح حکومت جاری باشد. در چنین نظامی، وزیر، مدیر و استاندار نیز باید بسان یک پیشوای دینی دارای عدالت اخلاقی و بینشی باشند تا بتوانند حرکت جامعه را بر محور عدل همه جانبه پیش ببرند.

این تصور که کارگزاران و مسئولان اجرایی لزومی ندارد دارای عدالت اخلاقی و تقوا باشند و همین که قوانین را اجرا کنند کافی است، تصوری باطل است. نگاه به تاریخ نشان می دهد که مخروط امامت و حاکمیت بسان یک پیکر واحد است که وجود فساد در بخشی از آن، به مرور کل سیستم را به سوی انحراف و مصلحت اندیشی های شخصی و حزبی میل می دهد. در جامعه ای که قرار است مردم به سوی کمال هدایت شوند، اداره کنندگان آن باید خود عادل و بالیمان باشند، زیرا در غیر این صورت، امور جامعه ناخودآگاه بر محور غیر عدل خواهد چرخید.

با فهم این مقدمات می توان دریافت که در واقعه سال ۶۱ هجری قمری در کربلا چه رخ داد. کربلا تبلور و اوج رشد ظلمی بزرگ بود که نطفه آن سال ها قبل و پس از رحلت پیامبر اکرم (ص) منعقد شد. طرح و نقشه خداوند برای تدبیر عالم بر این بود که پس از پیامبر، اهل بیت (ع) در مسند حکومت قرار گیرند تا با وجود معصومانه خود و بر اساس قوانین عادلانه الهی، جامعه را به سوی قسط و عدل همه جانبه سوق دهند. اما با انحراف خلافت از مسیر اصلی خود، اهل بیت از حق حاکمیت خویش در دنیا محروم شدند و به جای تشکیل مخروط امامت عدل، مخروط امارت جور شکل گرفت که در آن افراد فاقد صلاحیت و بنی امیه صاحب منصب شدند.

با شکل گیری این ساختار ظالمانه، کار جامعه به سوی عدل نگرایی و طولی نکشید که ظلم و جور گسترش یافت؛ به طوری که عدالت سیاسی نبوی و قسط علوی جای خود را به حکومت های استبدادی و کاخ های مجلل ستمگران داد. واقعه کربلا عرصه عریان شدن این ظلم فربه و ساختاری بود؛ جایی که عادل ترین و معصوم ترین بنده خدا به دست فاسدترین افراد به شهادت رسید و نظام امارت جور به اوج خود رسید.

ظهور مهدوی؛ پیوند عدالت جهانی و خون خواهی کربلا

با توجه به این حقایق، مراد از روایاتی که هدف امام عصر (عج) را انتقام از قاتلان اباعبدالله الحسین (ع) می دانند، کشتن جانپان مستقیم کربلا نیست؛ چرا که آن افراد ملعون در همان سال های نخستین توسط منتقمان تاریخ مجازات شدند و امروز وجود مادی ندارند. همانا حقیقت انتقام امام زمان (عج)، واژگونی و در هم شکستن همان مخروط امارت جور است که از صدر اسلام پایه گذاری شد و تا عصر ظهور به شکلی تنومند تمام جهان را در بر می گیرد و مایه پر شدن دنیا از ظلم و فساد می شود.

بر این اساس، خصوصیت اصلی دولت کریمه امام عصر (عج)، عزت بخشیدن به اسلام واقعی و ذلیل کردن نفاق و ستم است. با قرار گرفتن امام معصوم در راس مخروط امامت جهانی، تمام کارگزاران و زیرمجموعه های این حکومت نیز عادل خواهند بود. در این نظام الهی، با جریان یافتن عدل اخلاقی در پیکره جامعه و عمل دقیق به قانون جامع خدا، دنیا به سوی قسط و عدل حقیقی حرکت خواهد کرد. این تشکیل حکومت عدل گستره جهانی، همان نقطه جمع و پیوند بنیادین میان انتقام خون حسین (ع) و اقامه قسط و عدل توسط منجی موعود است؛ چرا که ریشه کن کردن ساختار ستم و برپایی حاکمیت الهی، بالاترین و واقعی ترین شکل خون خواهی از مظلوم کربلا است.